

Секція №6. Стратегічний менеджмент
Проблеми розвитку територіальних громад Харківського регіону
Перепелюкова О. В., к.е.н., старший викладач
кафедри міжнародного бізнесу та економічного аналізу
Харківського національного університету ім. С. Кузнеця
Lena.perepelukova@gmail.com

Розбудова соціальної, правової, демократичної держави в сучасних умовах децентралізації та конституційних реформ зумовлює відповідні процеси розбудови інституту місцевого самоврядування, первинною ланкою якого виступає територіальна громада. У сучасних умовах громада відіграє провідну роль у забезпеченні системи життєдіяльності людини і суспільства в цілому, адже переважну більшість своїх суспільних потреб людина задовольняє на рівні села, селища та міста. Ставлення людей до влади та держави залежить від якості їхнього життя, можливості задоволення суспільних потреб, відчувати вплив на покращення життя не тільки своєї родини а й громади в цілому. Підтримка місцевого самоврядування з боку держави та створення необхідних умов для стійкого та самостійного розвитку територіальних громад є одним із головних та пріоритетних завдань сьогодення з боку влади. Такі пріоритетні завдання мають своє відображення у законодавчих та нормативних актах, програмах розвитку. Існує два основних підходи до формування та реалізації державної політики розвитку територіальних громад. Традиційний, який полягає у визначенні проблемних питань та потреб громад. Проте такий підхід не ефективний, оскільки зосередження тільки на проблемах призводить до упущення пошуку виникнення цих проблем. Інший підхід (альтернативний) полягає у збільшенні потенціалу громад для створення і зміцнення її активів, він концентрується на сильних сторонах громади та засобів для їх покращення. Одним із дієвих інструментів визначення стану та проблем у громаді є моніторинг розвитку територіальної громади, який повинен включати єдині показники оцінки розвитку територіальних громад, здійснювати порівняння схожих громад, визначати необхідні напрями допомоги з боку органів влади для різних територіальних громад, розробляти більш виважену та обґрунтовану стратегію регіонального розвитку України. Проблема полягає в тому, що не має єдиного механізму, який повинен забезпечити реалізацію державної політики у сфері розвитку територіальних громад. Одним з актуальних питань є майнове питання територіальної громади. Щодо територіальних громад Харківського регіону то можна сказати, що станом на 08 серпня 2017 року за даними офіційного сайту ЦВК в Харківській області відбулись вибори 5 голів об'єднаних територіальних громад – Старосалтівської, Чкалівської, Роганської, Мерефянської і Нововодолазької. Наразі в нашому регіоні повноцінно функціонують п'ять ОТГ, які мають сформовані представницькі органи [1].

Інформація про 6 створених ОТГ у Харківській області відображена у Рейтингу областей по формуванню спроможних громад, який нещодавно опублікувало Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-

комунального господарства України. Методика рейтингу передбачала врахування даних тих громад, документи яких станом на 20.07.2017 року перебувають у ЦВК для призначення перших виборів. Варто зазначити, що за кількістю створених ОТГ Харківська область посідає у зазначеному рейтингу передостаннє місце.

Відповідно до ч.1. ст.8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» об'єднана територіальна громада вважається утвореною з дня набрання чинності рішеннями всіх рад, що прийняли рішення про добровільне об'єднання територіальних громад. Послуговуючись цією нормою, уповноважені представники Харківської обласної державної адміністрації поспішають звітувати про вже 10 створених в Харківському регіоні ОТГ. Проте вибори у цих громадах ще не проводились, представницькі органи в них не сформовані, а тому про реальну якість, тобто спроможність створених “на папері” ОТГ можна буде звітувати лише тоді, коли вони почнуть своє функціонування.

В цьому контексті раніше озвучені тези про орієнтацію на якість, а не на кількість у створенні ОТГ на Харківщині звучать доволі штучно, адже у зв'язку з останніми місяцями у всеукраїнських рейтингах за цим показником за травень-серпень цього року Харківська обласна державна адміністрація затвердила 7 висновків щодо відповідності Конституції і законам України проектів рішень місцевих рад щодо добровільного об'єднання територіальних громад

На сьогодні, органи місцевого самоврядування України не мають достатніх повноважень для повноцінної діяльності на своїй території. Тут мається на увазі спроможність самостійного прийняття рішень, їх реалізація, а також пошук необхідних ресурсів, що є необхідним для дійсного розвитку територіальних громад. У Європейській Хартії місцевого самоврядування це підкреслюється особливо. Зазначається, що здійснення державних повноважень, як правило, повинно покладатися на органи влади, найбільш близькі до громадян.

Базовий принцип місцевого самоврядування відповідно до Європейської хартії – це право і реальна здатність органів самоврядування регламентувати значну частину державних справ і управляти нею, діючи в рамках закону, під свою відповідальність і на користь місцевого населення.

Розвиток місцевого самоврядування – це перш за все процес - тривалий і суперечливий. Держава в цьому процесі відіграє ключову роль. Саме тому необхідна нова державна програма сприяння розвитку місцевого самоврядування в Україні, забезпечення права місцевого населення на самостійне вирішення питань місцевого значення. Потрібна цілісна і вивірена концепція розвитку, що має бути підкріплена відповідним законодавством. Або

на основі зазначеної концепції необхідно внести відповідні зміни до чинного законодавства України.

Ефективна діяльність органів місцевого самоврядування України буде можливою лише при чіткому законодавчому розподілі повноважень та відповідальності.

Висновки. Отже, для вирішення вищенаведених проблем необхідно здійснити наступні кроки:

1. Внести відповідні зміни до чинного законодавства України. Зокрема, до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві державні адміністрації», що стосується:

–більш чіткого визначення повноважень і сфери діяльності органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій;

–забезпечення умов для реальної самостійності територіальних громад у вирішенні питань місцевого значення, відповідно до Конституції України та Європейської хартії місцевого самоврядування.

2. Забезпечити державну підтримку подальшого розвитку місцевого самоврядування в країні шляхом розробки та прийняття відповідної концепції розвитку самоврядності територіальних громад України у нових політичних умовах.

3. Створити умови для більш широкій участі місцевого населення у вирішенні питань місцевого значення.

Використана література:

1. Децентралізація влади. Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.decentralization.gov.ua